

Faktalehti toimeenpanosta ja väliaikaisesta toimielimestä (vate)

Toimeenpano

- Varsinainen toimeenpano aloitetaan lakien voimaantulon jälkeen, vapaaehtoista valmistelua on alueilla jo voitu aiemmin tehdä
- Toimeenpanon keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että muodostuvien hyvinvointialueiden kaikki keskeiset toiminnot ja palvelut toimivat asiakkaiden ja henkilöstön kannalta häiriöttä uudistuksen tullessa voimaan 1.1.2023
- Toimeenpanolla huolehditaan:
  - Välttämättömien hallintorakenteiden perustamisesta, jotta hyvinvointialueet voivat käynnistää toimintansa aikataulussa
  - Välttämättömien johtamisjärjestelmien rakentamisesta sekä henkilöstön osaamisen, tietotaidon ja turvallisuudentunteen varmistaminen muutoksessa
  - Tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden toimivuuden varmistaminen nykyisten ja uusien järjestelmien osalta
  - Palvelutason säilymisen varmistaminen siirtymävaiheen yli
  - Hyvinvointialueiden ja kuntien välisten toimivien yhteistyömuotojen ja palveluiden yhdyspintojen rakentaminen
  - Alueiden tukeminen skaalattavien ratkaisujen kehittämisessä ja levittämisessä
  - Alueiden asukkaiden ja muiden sidosryhmien mukaan ottaminen uudistuksen toimeenpanoon
- Toimeenpanon välineitä ovat mm. alueellinen ja kansallinen tiekartta, yhteiset valmisteluryhmät ja -verkostot, vastaukset usein kysyttyihin kysymyksiin sekä alueilla tapahtuvan toimeenpanon tukeminen.
- Toimeenpano on organisoitu kansallisesti tukemaan alueilla tapahtuvaa toimeenpanoa ja varmistamaan tiiviin yhteistyön muodostuvien hyvinvointialueiden, ministeriöiden ja muiden toimijoiden välillä.
- Uudistuksesta aiheutuu muutuskustannuksia, jotka korvataan eri toimijoille.

Väliaikainen toimielin

- Hyvinvointialueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet, sairaanhoidopiirit, erityishuoltopiirit ja alueen pelastustoimet (osapuolet) sopivat väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomaisen asettaa valmistelutoimielimen.
- Väliaikaisen toimielimen jäsenten tulee olla virkasuhteessa osapuoliin. Toimielimen johtama valmistelutoiminta rahoitetaan valtion rahoituksella.
- Väliaikainen toimielin nimetään sopimuksen mukaisesti mahdollisimman pian lain voimaantulon jälkeen, kuitenkin viimeistään 2 kk kuluttua. Jos väliaikaista toimielintä ei ole asetettu 2 kuukauden kuluessa, valtioneuvosto asettaa sen.
- Väliaikaisen toimielimen tehtävistä säädetään lailla. Väliaikainen valmistelutoimielin johtaa hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisen valmistelua ja käyttää sitä koskevaa päätösvaltaa sekä vastaa tehtäviinsä liittyvästä puhevallan käyttämisestä aluevaltuuston toimikauden alkuun asti.
- Väliaikainen toimielin valmistelee asioita valtuuston ratkaistavaksi. Se voi tehdä sopimuksia ja palkata henkilöstöä vain määräaikaisesti korkeintaan 31.12.2023 saakka.
- Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta ja toiminnasta on julkaistu usein kysyttyjä kysymyksiä ja niihin vastauksia: soteuudistus.fi